

Sayı : E-32661919-610-Ş 2
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

09.05/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 24/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1602858 sayılı yazınız.
b) 26/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1603709 sayılı yazınız.
c) 27/03/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1605457 sayılı yazınız.
ç) 09/04/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1608670 sayılı yazınız.
d) 10/04/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1609790 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d)'de kayıtlı yazıyla iletilen Tekirdağ Milletvekili Cem AVŞAR'ın 7/25695, İzmir Milletvekili Yüksel TAŞKIN'ın 7/25699, İzmir Milletvekili Rıfat T. NALBANTOĞLU'nun 7/25934, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/26113, Kayseri Milletvekili Mustafa Baki ERSOY'un 7/26120, Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ün 7/26207, 7/26208, 7/26209, 7/26212, 7/26213 ve 7/26214 ile Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref OLGUN'un 7/26453 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (55 Sayfa)

7/25695 GK 133	7/26207-26209	} GK 137
7/25699 GK 133	26212 - 26214	
7/25934 GK 133	7/26453 GK 138	
7/26113 GK 133		
7/26120 GK 133		

KAYSERİ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA BAKİ ERSOY'UN 7/26120 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Soru önergesinde Resmî İstatistik Programı kapsamında talep edilen veriler; Bakanlığımızın “<https://sgb.meb.gov.tr/www/resmi-istatistikler/icerik/64>” internet adresinde yayımlanan Millî Eğitim Örgün Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim adlı yayımda yer alan “1.15 Özel eğitim kurumlarında okul, öğrenci, öğretmen ve derslik sayısı” başlıklı tabloda yer almaktadır.

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarda görev yapan öğretmenlerin özel eğitim alanına ilişkin bilgi ve becerisini artırmaya yönelik yazılı, görsel ve işitsel içerikler hazırlanmaktadır. Ayrıca mahallî ve merkezi hizmet içi eğitimler düzenlenmektedir. Özel eğitim alanında çalışan okul servislerinde görev yapan şoförler ile rehber personel başta olmak üzere diğer personele ilişkin ise mahallî eğitimler verilmektedir.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerimizin bilgiye erişimlerini kolaylaştırmak, öğrenme motivasyonlarını artırmak ve kavramları daha iyi anlamalarını sağlamak amacıyla görsel, işitsel ve dokunsal materyaller geliştirilmektedir. Bu kapsamda 2016 yılında “Özel Çocuklara Özel Materyaller Projesi” düzenlenmiş ve kapsamlı materyal geliştirme çalışmaları yürütülmüştür. Ders Aletleri Yapım Merkezi tarafından “Özel Çocuklara Özel Materyaller Projesi” kapsamında üretilen materyaller 2018 yılından beri çocuklarımıza ulaştırılmakta olup bu kapsamda bugüne kadar 700 bin materyal dağıtılmıştır.

Görme yetersizliğinden etkilenmiş bireylerin bağımsız hareket deneyimini teknolojiye dönüştürmek için Bakanlığımız paydaşlarıyla yapılan iş birliği protokolü kapsamında görme yetersizliği bulunan öğrencilerimize *WeWALK* akıllı baston dağıtımı yapılmaktadır.

Bakanlığımızca özel eğitim öğrencilerimize yönelik hazırlanan ders kitapları, eğitim araçları ve yardımcı kaynak kitaplar ücretsiz olarak öğrencilerimize ulaştırılmaktadır.

Bakanlığımızın paydaşlarla yaptığı iş birliği neticesinde görme yetersizliği bulunan öğrencilerimize 2022 yılında 200 adet *Orbit Reader 20-Braille Okuma ve Not Alma* cihazı dağıtılmıştır.

Özel eğitim ihtiyacı olan ve evde eğitim gören öğrencilerimize yönelik eğitim hizmetlerinin kalitesinin artırılması amacıyla taşınabilir eğitim materyalleri hazırlanmıştır. Hafif ve orta ağır düzeyde zihinsel yetersizliği ve otizmi olan; görme, işitme ve bedensel yetersizliği bulunan bireyler için basılı, mekanik ve dijital materyalleri içinde barındıran bir set olan taşınabilir eğitim materyalleri (EVKIT) evde eğitim hizmeti alan öğrencilerimize ulaştırılmıştır.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerin eğitimine katkı sağlamak amacıyla İşitme Engelli Çocuklar İçin Dijital Eğitim Platformu (İÇDEP) kurulmuştur. Platform sayesinde işitme yetersizliği olan öğrencilerimize yönelik zengin eğitim içerikleri (sıralama kartları, tek kartlar, aç-kapa kartları vs.) sunulmakta, bu içerikler sayesinde öğrencilerin dijital ortamda eğlenceli ve kolay bir şekilde öğrenmeleri hedeflenmektedir. Öğrencilerimiz orgm.meb.gov.tr/icdep adresi üzerinden platformu ücretsiz olarak kullanabilmektedirler.

Özel Sokağın Çocukları Hikâye Seti içeriğindeki tüm kitapların basılı hâlinin yanı sıra görme ve işitme engelli bireylerin de yararlanması için sesli betimleme ve Türk işaret dili desteği sunacak şekilde hazırlanan internet sitesi orgm.meb.gov.tr/ozelsokagincocuklari adresinde yayımlanmıştır.

Özel eğitim hizmetlerinin niteliğini artırmak, öğrencilerimize okuma kültürü kazandırmak ve özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin gösterdiği başarıların görünürlüğünden

de hareketle engelli bireylere yönelik toplumsal farkındalık oluşturabilmek amacıyla hazırlanan “Özel Eğitim Çocuk” dergisi; altı ayda bir dijital, sesli ve Türk işaret dili desteği ile ozelegitimcocuk.meb.gov.tr adresinde yayımlanmaktadır.

Özel eğitim gereksinimi bulunan öğrencilerimize yönelik;

Aile Eğitimi Kitap Seti; alanında uzman 80’den fazla akademisyen ve eğitimcinin uzun uğraşlar sonucunda ortaya çıkardığı, toplam 53 kitaptan ve yaklaşık 500 videodan oluşan bir yardımcı kaynak kitap setidir. Her bir kitap seti; 0-3 yaş, 4-6 yaş, birinci kademe/ilkokul, ikinci kademe/ortaokul, üçüncü kademe/ortaöğretim öğrencilerinin aileleri için ayrı ayrı hazırlanmıştır. Her kitapta örnek uygulamaların nasıl yapılacağını anlatan bilgi ve uygulama amaçlı videolar da yer almaktadır. Söz konusu set, dokuz yetersizlik türü ile ailelerle ortak çalışma alanlarını konu alan toplam 10 setten oluşmaktadır. Öğrenme Güçlüğü, Zihin Yetersizliği, Fiziksel Yetersizlik, Otizm Spektrum Bozukluğu, Duygu ve Davranış Bozukluğu, Dil ve Konuşma Bozukluğu, Çoklu Yetersizlik ve İştme Yetersizliği Aile Eğitim başlıklı kitap setleri Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün (<https://orgm.meb.gov.tr>) internet adresinde yayımlanmıştır.

Down sendromu, otizm spektrum bozukluğu, zihin yetersizliği ve çoklu yetersizliği olan bireylerin özelliklerine ve gereksinimlerine yönelik dünyada yapılan güncel araştırmaları içeren ve okuyuculara faydalı olabilecek çevrim içi kaynakların kare kodlarının yer aldığı bir bülten hazırlanarak ilgili paydaşların erişimine sunulmuştur. Veli, öğretmen, okul/kurum yöneticileri ve ilgili paydaşların özel gereksinimli bireylere yönelik bilgi ve farkındalıklarını artırmak amacıyla farklı yetersizlik türlerine sahip ve özel yetenekli bireylere yönelik fasiküllerden oluşacak set hazırlığı ise devam etmektedir.

“Psikososyal Destek Projesi” kapsamında özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler ve ailelerine daha etkili destek sunmak, psikolojik sağlamlıklarını güçlendirerek travmatik yaşam olayları sonrasında iyi oluşlarını artırmak amacıyla rehber öğretmenler tarafından uygulanmak üzere Travma Odaklı Eğitim Programları hazırlanmıştır. Bilinçlendirme çalışmaları ile özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilere ve ailelerine destek olabilmek için “Özelleştirilmiş Aile Danışmanlığı Programı” ve “Özelleştirilmiş Akran Danışmanlığı Programı” geliştirilmiştir. Hazırlanan programlar yolu ile özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin ve ailelerinin güçlendirilmesi, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden en üst düzeyde doğrudan/dolaylı olarak faydalanabilmeleri hedeflenmektedir.

Bakanlığımız tarafından hazırlanan Ortaöğretim Veli Rehber Kitabı-1 ile velilerin ebeveyn olmanın getirdiği zorluklarla baş edebilmelerine ve ebeveynlik becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmak, çocuklarına rehberlik ederken onları daha iyi tanımalarına, anlamalarına ve onların yaşadığı zorlukları daha kolay aşmalarına destek olunması amaçlanmıştır.

Ortaöğretim Veli Rehber Kitabı-2 ile de velilerin çocuklarının ergenlik dönemi gelişim aşamalarında ve meslek seçimine ilişkin karar verme süreçlerini daha iyi yönetmeleri amaçlanmaktadır.

Öğrencilerin sosyal duygusal, kariyer, akademik gelişmelerini desteklemek amacıyla 2020 yılında Sınıf Rehberlik Programları onaylanmıştır. Söz konusu programdaki kazanımları desteklemek ve sınıf rehber öğretmenlerine uygulamada kolaylık sağlamak amacıyla her kademe ve sınıf türünden örnek olarak sınıf rehberlik etkinlikleri hazırlanmıştır.

Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim gören öğrencilerimiz için matematik, hayat bilgisi, fen bilgisi, Türkçe, sosyal bilgiler, din kültürü ve ahlak bilgisi dersleri kazanımlarıyla ilgili 33 kitaptan oluşan 8.000 sayfalık bir set hazırlanmış 81 ile gönderilmiş, ayrıca orgm.meb.gov.tr web sayfasından da dijital olarak yayımlanmıştır.

Bakanlığımız ve UNICEF iş birliği ile ortaöğretim seviyesindeki tüm sınıflarda öğrenim gören özel eğitim gereksinimi olan öğrenciler için dokuz derse yönelik (fizik, kimya, matematik, biyoloji, Türk dili ve edebiyatı, İngilizce, tarih, coğrafya ve felsefe) Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim-Öğretmen Rehber Kitapları Seti hazırlanmıştır.

Özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitimleri erken çocukluk döneminden itibaren başlayarak 36 aydan itibaren zorunlu eğitim çağı ile beraber ortaöğretim kademesini de kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Öncelikle kendi akranları ile aynı ortamda eğitimlerini sürdürmeleri esas olmakla birlikte özel eğitim sınıflarında, özel eğitim okulları ile evde ve hastanede eğitim hizmetlerinden yararlanabilmektedirler.

Özel eğitim okullarında rehberlik hizmetlerinin etkili ve sistematik olarak yürütülmesi amacıyla dünyada ilk kez hafif düzey zihinsel yetersizliği olan öğrencilere yönelik “Özelleştirilmiş Sınıf Rehberliği Programları” hazırlanmıştır. Özel eğitim anaokulları, özel eğitim ilkokulları, özel eğitim ortaokulları ve özel eğitim meslek okulları için ayrı ayrı hazırlanan programlar hafif düzey zihinsel yetersizliği olan bu öğrencilere yönelik kademelere uygun olarak geliştirilmiş olup sosyal duygusal, akademik ve mesleki gelişim alanlarında hazırlanan etkinlikler atölye çalışmaları ile zenginleştirilmiştir.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler ve ailelerine daha etkili destek sunmak, psikolojik sağlamlıklarını güçlendirerek travmatik yaşam olayları sonrasında iyi oluşlarını artırmak amacıyla rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından uygulanmak üzere “Travma Odaklı Eğitim Programları” hazırlanmıştır. Özel eğitim ihtiyacı olan (hafif düzey zihinsel yetersizlik) öğrenciler için kademelere uygun olarak geliştirilen programlar yoluyla öğrencileri zorlayıcı yaşam olayları öncesi ve sonrasında desteklemek ve baş etme becerilerini geliştirmek amaçlanmıştır. Ailelere yönelik hazırlanan programlarda ise özel eğitim ihtiyacı olan çocuğa sahip ebeveynlerin kendisini ve çocuğunu tanıması, yaşadıkları zorlayıcı yaşam olayını ve bunun etkilerini anlamlandırması ile psikolojik sağlamlıklarını güçlendirmek amaçlanmıştır.

Travmatik yaşam olayları sonrasında tehlike ya da risk altında olmak, yaşanan olaya bir anlam verememek, olayın olumsuz etkilerinden nasıl korunacağını bilememek ve olay sonrasında ortaya çıkan farklı zorluklar karşısında belirsizlik yaşamak özellikle çocuk ve ergenlerde çeşitli travmatik stres tepkilerinin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu doğrultuda özel eğitim ihtiyacı bulunan, süregelen rahatsızlığı oluşan ve olumsuz yaşantılar sonrasında uzuv kaybı yaşamış çocuklardan ileri düzeyde etkilenen öğrencilerle yapılacak olan çalışmalarda kullanılmak üzere Ampüte Öğrencilere Yönelik Modül İçeriği hazırlanmıştır.

Zorlayıcı yaşam olayları sonrasında güçleşen hayat şartları dezavantajlı gruplar için daha da sıkıntılı olmaktadır. Bu çocukların hayata adaptasyonlarını sağlamak, ruh sağlıklarını korumak, uzuvlarını işlevsel şekilde kullanabilmelerine yönelik olarak inanç geliştirmeleri, toplumsal yaşama devam etmeleri ve okul devamlarının sağlanabilmesi için bazı özel çalışmaların yapılması gerektiği düşünülmüştür. Saha deneyimleri ve gözlemler sonucunda da bu öğrencilere yönelik bu gibi çalışmalara ihtiyaç olduğu anlaşılmıştır. Travmatik yaşam olayları sonrasında tehlike ya da risk altında olmak, yaşanan olaya bir anlam verememek, olayın olumsuz etkilerinden nasıl korunacağını bilememek ve olay sonrasında ortaya çıkan farklı zorluklar karşısında belirsizlik yaşamak özellikle çocuk ve ergenlerde çeşitli travmatik stres tepkilerinin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Bu doğrultuda özel eğitim ihtiyacı bulunan, süregelen rahatsızlığı oluşan ve olumsuz yaşantılar sonrasında uzuv kaybı yaşamış çocuklara yönelik çalışmalar yapılması önem arz etmektedir. Modül içeriği, bu gibi zorlayıcı yaşam olayları sonrasında yapılacak çalışmalarda kullanılmak üzere hazırlanmıştır.